

Pressiteade

Luxembourg, 30. november 2017

Ühtne Euroopa taevas: audiitorite sõnul on tõhusus küll suurenenud, ent õhuruum on endiselt killustatud

Ühtse Euroopa Taeva algatus, mille eesmärk on parandada lennuliikluse korraldamist ELis, põhines selgel vajadusel ning on suurendanud lennuliikluse korraldamisel tõhusust. Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on Euroopa õhuruumi korraldamine on aga endiselt killustatud ja ühtse Euroopa taeva kontseptsioon ei ole veel teostunud. Ühtse Euroopa taeva algatuse tehnoloogilistele komponentidele on praeguseks eraldatud 730 miljonit eurot ELi vahendeid ja kuni aastani 2020 on kavas eraldada kokku 3,8 miljardit eurot.

Algatuse uurimiseks külastasid audiitorid nii viie liikmesriigi (Hispaania, Prantsusmaa, Ungari, Rootsi ja Ühendkuningriik) ametiasutusi, lennuliiklusteenuste osutajaid ja järelevalveasutusi kui poliitika, lennuliikluse korralduse ja tööstuse peamisi sidusrühmi. Leiti, et ühtse Euroopa taeva algatus oli õigustatud, kuna Euroopa lennuliikluse korraldamist pärssisid riiklikud monopolid ja killustatus. Poliitika on terviklik ja on suunatud eespool kirjeldatud puuduste kõrvaldamisele. Liiklustrendides vahepeal toimunud muutused tähendavad aga, et algatuse alguses seatud kõrgetasemelised eesmärgid on muutunud osaliselt saavutamatuks ja osaliselt ebaasjakohaseks.

„Õhutransport on ELi siseturu oluline koostisosa ning suurendab nii inimeste kui kaupade liikuvust ja kiirendab majanduskasvu,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige George Pufan. „Euroopa ühtne turg ei hõlma aga veel ühtset taevast ja sellest saadavat kasu“.

Audiitorite sõnul on ei ole suudetud aeronavigatsioonitasusid märkimisväärselt langetada ja lennuliikluse korraldamisest tulenevad hilinevad osutajad on hakanud taas suurenema. Praeguste funktsionaalsete õhuruumiosade raames saaksid üksteise naabruses asuvad sidusrühmad tegelikult omavahel koostööd teha, ent nii õhuruumi korraldamise, teenuste osutamise kui hangete valdkonnas ei ole nad killustatuse vähendamisel tulemuslikuks osutunud. Riiklikele järelevalveasutustele järelevalverolli takistab asjaolu, et nad ei ole alati sõltumatud ja kohati puuduvad neil vajalikud ressursid.

Audiitorid märgivad, et keeruliseks on osutunud ka komisjoni ja liikmesriikide vaheliste kokkulepete saavutamine, eelkõige läbilaskevõime ja kulutõhususe alal. Lisaks ei peegelda mõned näitajad tulemuslikkuse asjakohaseid aspekte.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Ühtse Euroopa taeva tehnoloogilise samba (projekt SESAR) abil koordineeriti seni killustatuna toimunud teadus- ja arendustegevuse keskkond. ELi roll projektis on aga alates selle loomisest muutunud – oluliselt on suurenenud projekti ulatus, pikenenud selle elluviimiseks kuluv aeg ja paisunud eelarve. Süsteemi toimimise algus lükati algselt kavandatud 2020. aastast edasi aastasse 2035.

Audiitorid esitavad liikmesriikidele ja komisjonile järgnevad soovitused selle kohta, kuidas ühtse Euroopa taeva algatus tulemuslikumaks muuta:

- vaadata üle ühtse Euroopa taeva kõrgetasemelised eesmärgid;
- kaaluda killustatuse vähendamiseks teisi poliitikalahendusi ja seada prioriteediks selle probleemi lahendamiseks tehtav teadus- ja arendustegevus;
- tagada, et riiklikud järelevalveasutused oleksid täiesti sõltumatud;
- optimeerida tulemuslikkuse süsteemi ja vaadata üle mõned selle võtmenäitajad;
- vaadata ühtse Euroopa taeva algatuse eesmärkide valguses üle ELi toetusstruktuur teadus- ja arendustegevusele;
- tugevdada ühisettevõtte SESAR vastutust.

Toimetajatele

2015. aastal läbis ELi lennujaamu ligikaudu 920 miljonit reisijat ja 15 miljonit tonni kaupa. Samal aastal tehti Euroopa taevas peaaegu 10 miljonit kommertslendu. Sellise liikluse ohutu ja tõhus toimimine nõuab lennuliikluse korraldamist, mis koosneb kolmest olulisest funktsioonist: õhusõidukite ohutu hajutamise tagamine, lennujuhtimisteenuste pakkumise tasakaalustamine nõudlusega lendude järele ning õhuruumi kasutajatele aeronavigatsioonialase teabe jagamine.

Kuigi lennundus on oma olemuselt rahvusvaheline, on seda alati juhitud riiklikul tasandil, killustatud ja monopolistlikus keskkonnas. See on üks hilinevate ja õhuruumi kasutajate makstavate suurte lennuliiklustasude põhjustajaid. Seetõttu on ühtse Euroopa taeva algatuse eesmärk parandada lennuliikluse korraldamise üldist toimimist; selleks viiakse mitmed varem valitsustevahelises pädevuses olnud ülesanded Euroopa liidu tasandile.

Ühtse Euroopa taeva algatus käivitati ametlikult aastal 2004 ja sellega loodi järk-järgult regulatiivne raamistik, mis koosneb kogu ELi hõlmavaist lennuliikluse ohutuse, teenuste osutamise, õhuruumi korraldamise ja võrgustiku koostalitlusvõime eeskirjadest. Raamistik on ühendatud rahalisi toetusvahendeid pakkuva tehnoloogilise uuendamise programmiga SESAR.

Eriaruanne nr 18/2017: „Ühtne Euroopa taevas: kultuur on muutunud, ent taevas ei ole veel ühtne“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (www.eca.europa.eu) ELi 23 keeles.